

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Державна установа “Центральний методичний кабінет
підготовки молодших спеціалістів” МОЗ України

ІНОЗЕМНА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ) НІМЕЦЬКА МОВА

ПРОГРАМА

для вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів
I—III рівнів акредитації за спеціальністю
5.12010102 “Сестринська справа”

Київ
2011

ІНОЗЕМНА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ) НІМЕЦЬКА МОВА

Укладачі:

Н.С. Шамрай — викладач II категорії Самбірського медичного коледжу;

Ю.В. Гутнікевич — викладач-методист, викладач вищої категорії Самбірського медичного коледжу;

О.Я. Семененко — викладач вищої категорії Львівського державного базового медичного коледжу ім. Андрея Крупинського;

Т.Б. Криворук — викладач II категорії Чортківського базового державного медичного коледжу.

Програму розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії загальноосвітніх дисциплін Самбірського медичного коледжу.

Програму розглянуто і схвалено на засіданні опорної циклової комісії ВМ(Ф)НЗ I—III рівнів акредитації МОЗ України.

Рецензенти:

Л.О. Прима — канд. філол. наук, доцент кафедри іноземних мов Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка;

С.Д. Чапля — викладач вищої категорії, старший викладач Бориславського медичного коледжу;

І.В. Головчак — викладач-методист, викладач вищої категорії Бориславського медичного коледжу;

В.Є. Лященко — викладач вищої категорії Львівського медичного коледжу “Монада”.

© МОЗ України, 2011

© ВСВ “Медицина”, 2011

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальну програму з дисципліни “Іноземна мова (за професійним спрямуванням). Німецька мова” складено для вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів I—III рівнів акредитації за спеціальністю 5.12010102 “Сестринська справа” відповідно до складових галузевих стандартів вищої освіти — ОКХ і ОПП, затверджених МОН України і МОЗ України в 2011 р., та навчальних планів 2011 р.

Відповідно до навчальної програми “Іноземна мова (за професійним спрямуванням). Німецька мова” здійснюється поступовий перехід від загальнономовного до спеціального етапу вивчення німецької мови, який передбачає засвоєння спеціальних текстів з анатомо-фізіологічних систем людини в плані: анатомія — клінічні ознаки — лікування. Така логічна послідовність вивчення німецької мови значно сприяє полегшенню засвоєння знань, набутих на заняттях природничо-наукових та клінічних дисциплін. Таким чином, здійснюється своєрідна міждисциплінарна інтеграція.

Термінологічна спрямованість більшості тем на спеціальному етапі вивчення німецької мови повинна сприяти реалізації міждисциплінарної інтеграції українсько-німецько-латинської термінології при вивченні анатомічної номенклатури та українсько-німецько-грецької термінології при вивченні патології та клініки основних захворювань.

На спеціальному етапі вивчення медичної термінології ставляться такі завдання: підготувати студентів до читання зі словником і розуміння оригінальної (адаптованої) медичної літератури з метою здобуття інформації, навчити студентів робити висновки з прочитаного тексту, статей чи анотацій.

Як свідчить практика, до медучилищ і коледжів вступають випускники шкіл з різним рівнем підготовки з німецької мови. Тому програма розрахована на повторення і узагальнення всього курсу німецької граматики, починаючи з відмінювання та вживання артикля, до складних синтаксичних конструкцій.

Самостійна робота студентів, яка проводиться відповідно до навчальних планів, передбачає поглиблене вивчення запланованих навчальних розділів. Завдяки такому підходу та розумінню змісту самостійної підготовки студентів можна досягти цілісності й довершеності в навчанні.

На вивчення іноземної мови (за професійним спрямуванням) зі спеціальності “Сестринська справа” відведено 216 год: 141 — практичні заняття та 75 — самостійна робота студентів.

Програма складається з шести розділів.

Завданням першого розділу є вивчення анатомічної лексики та застосування її в різних видах мовленнєвої діяльності.

Другий розділ охоплює теми, які пов’язані з охороною здоров’я в Україні та Німеччині.

Третій розділ охоплює найбільш поширені захворювання внутрішніх органів. У цьому розділі особлива увага приділяється розвитку навичок діалогічного мовлення.

До четвертого та п’ятого розділів включено тексти про методи обстеження статевих органів, вагітність та пологи.

У шостому розділі наведено інформацію про надання першої допомоги при різних нещасних випадках.

Після вивчення дисципліни *студенти повинні знати:*

- основи граматики для вірного перекладу складних анатомічних та клінічних текстів, які ґрунтуються переважно на пасивній формі дієслів, вжитих в Präsens, Imperfekt Passiv;
- орієнтуватися в різниці між дієслівними конструкціями, вжитими у Futurum I та Präsens Passiv, щоб правильно перекласти речення;
- основні способи побудови речень (простих, питальних, наказових, складнопідрядних та складносурядних);
- чітко пам’ятати про місце в реченні допоміжних дієслів “haben”, “sein”, “werden” та Partizip II відмінюваного дієслова;
- керування прийменників;
- окремі способи словотворення в німецькій мові, насамперед — словоскладання типу

Vorhofkammeröffnung, Durchblutungsstörungen тощо;

- основи фонетики, щоб правильно читати і розуміти складні анатомічні та клінічні терміни типу: Leukämiebehandlung, Hauptschlagader, Körperkreislauf з анатомії та Insulinüberdosierung, Durchblutungsstörungen, Hämoglobinsynthese, Herzmuskelentzündung, Herzinsuffizienz, Kreislaufveränderung з клініки.
- спосіб тлумачення анатомічних та клінічних термінів за допомогою етимолого-порівняльної характеристики німецьких і латинізованих грецьких дублетів, що має винятково важливе значення, оскільки таким чином здійснюється міждисциплінарна українсько-німецько-латинсько-грецька інтеграція типу: Muskelentzündung — myositis, Stirnhöhleentzündung — frontitis, Magenentzündung — gastritis, Magenschmerz — gastralgia, Lungenabszeß — abscessus pulmonis, Herzbeutel — pericardium;
- майже 2000 термінів та складних словосполучень медичного характеру.

Студенти повинні вміти:

- читати і перекладати зі словником адаптовані та спеціальні медичні тексти середньої складності;
- вести діалогічне мовлення типу: “Медична сестра — пацієнт”, “В аптеці“ тощо;
- розповісти про структуру лікарні, роботу поліклініки, відвідування аптеки, функціональні обов’язки медичної сестри в лікарні;
- вести бесіди на різні теми;
- будувати різні типи запитань у процесі ведення діалогу німецькою мовою;
- розшифровувати складні медичні терміни шляхом їх поділу на смислові словотворчі компоненти типу: Durch-blut-störungen, Ventil-taschen-klappen, Vorhof-kammer-öffnung.

Студенти мають бути поінформовані про:

- значення практичного володіння діловою німецькою мовою медика в медичній практиці;
- відмінності буквального та літературного перекладів спеціальних медичних термінів;
- особливості перекладу оригінальної медичної літератури;
- реферування та анутовання першоджерел, що містять необхідну фахову інформацію.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Тема	Кількість годин		
		Загальний обсяг	Практичні заняття	Самостійна робота
	Розділ 1. Анатомія та фізіологія людини			
1	Клітина. Тканина			
1.1	Клітина. Тканина. Артикль. Відмінки	2	2	
2	Скелетна і м'язова системи			
2.1	Скелетна система. Скелет. Іменник. Роди іменника	4	2	2
2.2	М'язова система. Особливі випадки відмінювання іменників	2	2	
3	Головний мозок. Центральна нервова система. Органи чуття			
3.1	Головний мозок. Прийменник. Прийменники, які керують родовим і давальним відмінками	2	2	
3.2	Центральна нервова система. Прийменники, які керують знахідним відмінком	3	2	1
3.3	Органи чуття. Прийменники, які керують давальним та знахідним відмінками	4	2	2
4	Серцево-судинна система			
4.1	Система кровообігу. Займенник. Особові займенники	4	2	2
4.2	Серце. Неозначений займенник <i>man</i> та безособовий займенник <i>es</i>	4	2	2
5	Дихальна система			
5.1	Дихальна система. Прикметник. Головні суфікси прикметників	4	2	2
6	Травна система			
6.1	Травна система. Відмінювання прикметників	4	2	2
7	Сечова система			
7.1	Сечова система. Ступені порівняння прикметників	4	2	2
8	Ендокринна система			
8.1	Ендокринна система. Невідокремлювальні дієслівні префікси	6	4	2
9	Жіноча репродуктивна система. Чоловіча репродуктивна система			
9.1	Жіноча репродуктивна система. Відокремлювальні дієслівні префікси	2	2	
9.2	Чоловіча репродуктивна система. Дієслівні префікси, які можуть бути відокремлювальні чи невідокремлювальні	2	2	
10	Імунна система			
10.1	Імунна система. Модальні дієслова	4	2	2
	Розділ 2. Охорона здоров'я			
11	У поліклініці та лікарні			
11.1	У поліклініці. Утворення часових форм дійсного способу. <i>Präsens</i>	4	2	2
11.2	Лікарня. <i>Futurum, Imperfekt</i>	6	4	2
11.3	Охорона здоров'я в Німеччині. <i>Perfekt</i>	6	4	2
12	Аптека			
12.1	Лікарські засоби. Сполучник	4	4	
12.2	В аптеці. Прислівник. Прислівники місця та часу	4	2	2
13	Здоров'я. Захворювання			
13.1	Здоров'я. Прислівники способу дії	3	2	1
13.2	Захворювання. Прислівники причини і мети	2	2	
	Розділ 3. Медсестринство у внутрішній медицині			
14	Захворювання органів кровообігу			
14.1	Методи обстеження пацієнтів при захворюваннях органів кровообігу. Вживання пасиву	2	2	
14.2	Ішемічна хвороба серця. Утворення пасивної форми <i>Präsens Passiv</i>	4	2	2
14.3	Інфаркт міокарда. Утворення пасивної форми <i>Imperfekt Passiv</i>	4	2	2
14.4	Інсульт. Утворення пасивної форми <i>Perfekt Passiv</i>	2	2	
14.5	Атеросклероз. Тромбоз. Утворення пасивної форми <i>Plusquamperfekt Passiv</i>	6	4	2

14.6	Артеріальна гіпертензія. Утворення пасивної форми Futurum Passiv	4	2	2
15	Захворювання крові			
15.1	Залізодефіцитна анемія. Інфінітив. Вживання Infinitiv без частки zu	4	4	
15.2	Лейкемія. Інфінітивні групи з um+zu+Infinitiv statt+zu+Infinitiv ohne+zu+Infinitiv	2	2	
16	Захворювання органів дихання			
16.1	Нежить; збільшення мигдалин (симптоми). Речення. Двочленні і одночленні речення	4	2	2
16.2	Гострий бронхіт. Типи речень залежно від мети висловлювання	4	2	2
16.3	Бронхіальна астма. Типи речень за своїм складом	4	2	2
16.4	Рак бронхів. Сполучник	2	2	
16.5	Пневмонія. Словосполучення	4	2	2
17	Захворювання органів травлення			
17.1	Методи обстеження пацієнтів при захворюваннях органів травлення. Головні члени речення. Підмет	2	2	
17.2	Виразкова хвороба. Головні члени речення. Присудок	4	2	2
17.3	Діарея та закреп (симптоми). Другорядні члени речення. Додаток	4	2	2
17.4	Гострий апендицит. Другорядні члени речення. Обставина	4	2	2
17.5	Гепатит. Другорядні члени речення.	4	2	2
17.6	Холецистит. Означення	2	2	
17.7	Жовчнокам'яна хвороба. Порядок слів у підрядному реченні	4	2	2
18	Захворювання нирок і сечової системи			
18.1	Хвороби нирок. Хронічна ниркова недостатність. Порядок слів у підрядному реченні	4	2	2
18.2	Сечокам'яна хвороба. Класифікація підрядних речень за способами зв'язку з головним реченням	3	3	
18.3	Гострий гломерулонефрит. Класифікація підрядних речень за місцем підрядного речення в складнопідрядному реченні	2	2	
18.4	Простатит. Рак простати. Класифікація підрядних речень за місцем підрядного речення в складнопідрядному реченні	4	2	2
	Розділ 4. Медсестринство в гінекології			
19	Організація сестринського процесу в гінекології			
19.1	Методи обстеження гінекологічних хворих. Класифікація підрядних речень за місцем підрядного речення в складнопідрядному реченні	2	2	
19.2	Захворювання жіночих статевих органів. Підрядні підметові речення	2	2	
19.3	Доброякісні пухлини матки. Підрядні присудкові речення	2	2	
19.4	Злоякісні пухлини матки. Підрядні додаткові речення	2	2	
19.5	Рак грудної залози. Означальні підрядні речення	4	2	2
	Розділ 5. Медсестринство в акушерстві			
20	Організація сестринського процесу в акушерстві			
20.1	Вагітність. Підрядні речення причини	4	2	2
20.2	Збирання анамнезу у породіллі. Підрядні умовні речення	2	2	
20.3	Пологи. Підрядні речення часу	4	2	2
20.4	Кесарів розтин. Підрядні речення обставини способу та дії	4	2	2
20.5	Ускладнення після пологів. Підрядні речення місця	2	2	
	Розділ 6. Невідкладні стани			
21	Невідкладна медична допомога. Кон'юнктив. Утворення Präsens Konjunktiv.	3	2	1
22	Перша медична допомога при кровотечах. Утворення Imperfekt Konjunktiv	4	2	2
23	Перша медична допомога при переломах. Відмінювання дієслів sein, haben, werden у Präsens та Imperfekt Konjunktiv	4	2	2
24	Перша медична допомога в разі оніків. Відмінювання дієслів sein, haben, у Perfekt та Plusquamperfekt Konjunktiv	4	2	2

25	<i>Перша медична допомога при хімічних опіках. Відмінювання дієслів werden у Futurum Konjunktiv</i>	2	2	
26	<i>Перша медична допомога при переохолодженні та обмороженні. Вживання кон'юнктива у головному реченні</i>	4	4	
27	<i>Перша медична допомога при утопленні. Вживання кон'юнктива у підрядному реченні</i>	4	2	2
	Усього	216	141	75

Примітка. Години для самостійної роботи студентів розподіляють за темами предметні (циклові) методичні комісії навчальних закладів.

ЗМІСТ

Розділ 1. Анатомія та фізіологія людини

Тема 1. Клітина. Тканина

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Граматичний матеріал: Артикль. Відмінки. Вживання артикля з власними назвами. Відсутність артикля.

1.1. Клітина. Тканина

Лексичний матеріал: die Zelle; das Zelleib; der Zellkern; aus dem Protoplasma bestehen; die Eiweißstoffe; die Zellhaut; die Teilung; das Gebilde; der Bau; das Gewebe; das Oberflächengewebe; das Bindegewebe; das Stützgewebe; das Epithelgewebe; das Muskelgewebe; das Nervengewebe; die Gewebeflüssigkeit.

Практичні навички:

- правильно вживати означені та неозначені артиклі, роди іменника та вміти провідмінювати за відмінками;
- на основі поданої лексики побудувати речення;
- передати коротко зміст прочитаного тексту.

Тема 2. Скелетна і м'язова система

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Граматичний матеріал: Іменник. Роди іменника. Особливі випадки утворення множини іменників. Відмінювання іменників. Особливі випадки відмінювання іменників.

2.1. Скелетна система. Скелет

Лексичний матеріал: das Bewegungssystem; das Skelett; der Knochen; das Gelenk; die Muskeln; der Schädel; die Wirbelsäule; die Wirbel; der Brustkorb; das Brustbein; die Schulterknochen; die Gliedmaßen; die Brusthöhle; das Becken; der Halt; der Rumpf.

2.2. М'язова система

Лексичний матеріал: der aktive Bewegungsapparat; bestehen aus; die Muskulatur; die Muskelfaser; die Muskelbinde; der Muskel; der Gesichtsmuskel; die Brustmuskeln; der Halsmuskel; der Oberarmmuskel.

Практичні навички:

- вміти утворити множину іменників і правильно відмінювати іменники;
- використовувати у мовленні вивчену лексику;
- передати коротко зміст прочитаного.

Тема 3. Головний мозок. Центральна нервова система. Органи чуття

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Граматичний матеріал: Прийменники, які керують родовим та давальним відмінками. Прийменники, які керують знахідним відмінком. Прийменники, які керують знахідним і давальним відмінками.

3.1. Головний мозок

Лексичний матеріал: der Kopf; das Gehirn; das Bewusstsein; das Großhirn; der Hirnstamm; das Kleinhirn; das Rückenmark; die Rinde; die Hirnhälfte.

3.2. Центральна нервова система

Лексичний матеріал: das Zentralnervensystem; das Gehirn; das Rückenmark; die Nerven; die Sinnesorgane; cerebrospinal; der Sitz; die Großhirnrinde; der Sinneseindruck; die höhere Nerventätigkeit; der Reflex; die Nervenfaser; die Erregung; die Hemmung.

3.3. Органи чуття

Лексичний матеріал: die Sinnesorgane; das Auge; das Gehör; das Ohr; der Geruch; der Geschmack; die Nase; die Haut; die Sinneswahrnehmung; die Empfindungseinrichtungen; die Berührung.

Практичні навички:

- вміти вживати прийменники з родовим, давальним, знахідним та давальним або знахідним відмінками;
- на основі поданої лексики побудувати речення;
- скласти коротке повідомлення про будову головного мозку;
- коротко розповісти про будову та основне завдання центральної нервової системи;
- скласти коротке повідомлення про органи чуття.

Тема 4. Серцево-судинна система

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Граматичний матеріал: Особові займенники. Неозначений займенник *man* та безособовий займенник *es*.

4.1. Система кровообігу

Лексичний матеріал: der Blutkreislauf; der Körperkreislauf; der Lungenkreislauf; das Blut; der Schlagader der Blutader; die Blutgefäße; die Vene; die Arterie; die Kapillaren; der Stoffaustausch; das Herz; der Herzkammer; der Vorhof; die Kohlensäure; ausscheiden; die Klappe; die Lungen; abgeben; aufnehmen.

4.2. Серце

Лексичний матеріал: das Herz; der Herzmuskel; die Herzkammer; die Klappe; die Zusammenziehung; die obere Hohlvene; die untere Hohlvene; das Zwerchfell; der Herzbeutel; der Herzmuskel; der Vorhof.

Практичні навички:

- вміти провідніювати та принагідно використовувати у мовленні різні типи займенників;
- складати речення з неозначеним займенником *man* та безособовим займенником *es*;
- відмінювати прикметники та утворювати ступені порівняння прикметників;
- на основі поданої лексики побудувати речення;
- розповідати про кровообіг, будову серця за допомогою анатомічних малюнків.

Тема 5. Дихальна система

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Граматичний матеріал: Головні суфікси прикметників.

5.1. Дихальна система

Лексичний матеріал: das Atmungssystem; bestehen aus; obere und untere Luftwege; die Nase; der Rachen; der Kehlkopf, die Luftröhre; die Lungen; der Sauerstoff; die Einatmung; die Ausatmung; die Lunge; die Brusthöhle; das Zwerchfell; das Lungenfell; der Ast; die Bronchien; die Lungenbläschen.

Практичні навички:

- вміти вживати суфікси прикметників;
- на основі поданої лексики побудувати речення;
- описувати будову дихальної системи (легень).

Тема 6. Травна система

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Граматичний матеріал: Відмінювання прикметників.

6.1. Травна система

Лексичний матеріал: das Verdauungssystem; die Mundhöhle; die Speiseröhre; der Magen; der Darm; der Mund; die Bauchspeicheldrüse; der Mastdarm; der Dünndarm; der Dickdarm; die Magenschleimhaut; der Zwölffingerdarm; der Blinddarm; die Leber; die Gallenblase; der Magensaft; der Rachen; der After.

Практичні навички:

- відмінювати прикметники;
- на основі поданої лексики побудувати речення;
- розповідати про будову травної системи та процес травлення, використовуючи анатомічний малюнок та вивчену лексику.

Тема 7. Сечова система

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Граматичний матеріал: Ступені порівняння прикметників

7.1. Сечова система

Лексичний матеріал: das Harnwegsystem; die Nieren; der Harnleiter; die Harnblase; die Harnröhre; der Urin; die Penisspitze; die Scheide; die Rückstauklappe; der Harndrang; die Harnsäure; die Nieren; die Nierenvene; der Sammelkanal; das Nephron; das Nierenkörperchen; das Nierenmark; die Nierenrinde; der Nierenkelch; das Nierenbecken.

Практичні навички:

- утворити ступені порівняння прикметників;
- використовувати у мовленні вивчену лексику;
- передавати зміст тексту про сечову систему та нирки з використанням нової лексики та опорою на анатомічний малюнок.

Тема 8. Ендокринна система

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Граматичний матеріал: Невідокремлювальні дієслівні префікси.

8.1. Ендокринна система

Лексичний матеріал: das Hormonsystem; die Nebennierenrinde; die Schilddrüse; die Nebenschilddrüse; die Bauchspeicheldrüse; die Hirnanhangdrüse (die Hypophyse); der Hypothalamus; die Epiphyse.

Практичні навички:

- вміти вживати дієслівні префікси;
- на основі поданої лексики побудувати речення;
- систематизувати назви залоз та гормонів.

Тема 9. Жіноча репродуктивна система. Чоловіча репродуктивна система

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Граматичний матеріал: Відокремлювальні дієслівні префікси. Дієслівні префікси, які можуть бути відокремлювальними та невідокремлювальними.

9.1. Жіноча репродуктивна система

Лексичний матеріал: die weiblichen Geschlechtsorgane; die Schamlippen; die Klitoris; die Scheide; die Gebärmutter; der Gebärmutterhals; der Muttermund; der Gebärmutterkörper; die Eileiter; die Eierstöcke.

9.2. Чоловіча репродуктивна система

Лексичний матеріал: die männlichen Geschlechtsorgane; das Glied; der Schwellkörper; der Eichel; die Harnröhre; der Hodensack; die Hoden; der Spermienleiter; die Vorsteherdrüse.

Практичні навички:

- вміти вживати невідокремлювальні та відокремлювальні дієслівні префікси;
- на основі поданої лексики побудувати речення;

- систематизувати назви залоз та гормонів;
- розповідати про функції органів жіночої та чоловічої репродуктивної системи.

Тема 10. Імунна система

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Граматичний матеріал: Модальні дієслова.

10.1. Імунна система

Лексичний матеріал: das Immunsystem; die Bakterien; das Virus; die Pilze; die Parasiten; der Krankheits-erreger; Thymus; die Milz; verhindern; abbauen.

Практичні навички:

- вміти вживати модальні дієслова;
- використовувати у мовленні вивчену лексику;
- передати коротко зміст прочитаних текстів.

Розділ 2. Охорона здоров'я

Тема 11. У поліклініці та лікарні

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Граматичний матеріал: Утворення часових форм дійсного способу. Präsens. Futurum. Imperfekt. Perfekt. Plusquamperfekt.

11.1. У поліклініці

Лексичний матеріал: der Arzt aufsuchen; die Sprechstunden abhalten; der Kinderarzt; der Internist; der Chirurg; der Gynäkolog; der Dermatolog; der Zahnarzt; der Facharzt für Nervenkrankheiten; ins Wartezimmer gehen; gründlich untersuchen; das Rezept geben.

11.2. Лікарня

Лексичний матеріал: das Krankenzimmer; die Aufenthaltsräume für nicht bettlägerige Patienten; das Untersuchungszimmer; Zimmer für Ärzte und das mittlere medizinische Personal; das Bad, Toiletten; chirurgische Stationen; die Operations- und Verbandsräume; eine Röntgenabteilung; die Laboratorien; das Leichenhaus; der Krankenwagen.

Лексичний матеріал: die diensthabende Schwester; bei den Kranken die Temperatur messen; der Urin; das Sputum; der Stuhl; für Laboruntersuchungen einsammeln; die Patienten; die Stationschwester; der behandelnde Arzt; die Visite beginnen; bei der Untersuchung helfen; ärztliche Verordnungen; die Mittagsruhe; die Besuchszeit.

11.3. Охорона здоров'я в Німеччині

Лексичний матеріал: das Gesundheitswesen; die Krankenkassen; die Versicherten; das Apothekenwesen; die Krankenversicherung; die Vorsorgeuntersuchungen; das Krankheitsfrüherkennungsprogramm; Gesundheits-Check-up; die Krebsvorsorge; die Zahnvorsorge; die Gesundheitsvorsorge; die Gesundheitserziehung.

Практичні навички:

- утворювати речення в усіх часових формах дійсного способу;
- на основі поданої лексики побудувати речення;
- використати представлений лексичний матеріал для складання діалогу до теми “У поліклініці”;
- готувати коротке повідомлення про лікарню;
- розповісти про робочий день медичної сестри;
- передати зміст тексту “Охорона здоров’я в Німеччині”.

Тема 12. Аптека

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Грамматичний матеріал: Сполучник. Прислівники місця та часу.

12.1. Лікарські засоби

Лексичний матеріал: die Arzneimittel; die Abkochungen; die Aufgüsse; die Emulsionen; die Extrakte; die Pasten; die Pillen; das Pulver; die Salben; die Schleime; die Suppositorien; die Tabletten; die Tinkturen; einnehmen; zum inneren Gebrauch; zum äußeren Gebrauch; vor oder nach dem Essen.

12.2. В аптеці

Лексичний матеріал: die Arzneien kaufen; die Apothekerin; das Rezept vorzeigen; freibekommen; die Abteilung; auf nüchternen Magen; vor dem Schlafengehen; rezeptpflichtig; ohne Rezept bekommen; freiverkäufliche Mittel; bestellen; die starkwirkenden Arzneimittel; dringend.

Практичні навички:

- вміти вживати сполучник;
- правильно вживати прислівники місця та часу;
- на основі поданої лексики побудувати речення;
- повідомляти про медичні препарати, використовуючи засвоєну лексику;
- скласти діалог “В аптеці”.

Тема 13. Здоров’я. Захворювання

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Грамматичний матеріал: Прислівники способу дії та причини і мети. Ступені порівняння прислівників.

13.1. Здоров’я

Лексичний матеріал: die Gesundheit; die Lebenskraft; die Körperfunktion; die Adaptation; die Stresssituation; die Gleichgewichtslage; die Psyche; die Verletzbarkeit; die Gemütslage.

13.2. Захворювання

Лексичний матеріал: über die Beschwerden erzählen; genaues Bild bekommen; verursachen; die Untersuchung am Krankenbett; die Beobachtung; abtasten; abklopfen; abhören; Puls-, Blutdruck- und Fiebermessen; der Herzton; die Hautfarbe; der Krankheitsverlauf; die Therapie; die Anamnese; die Diagnose stellen.

Практичні навички:

- правильно вживати прислівники способу дії та причини і мети;
- утворювати ступені порівняння прислівників;
- на основі поданої лексики побудувати речення;
- передати зміст прочитаних текстів.

Розділ 3. Медсестринство у внутрішній медицині

Тема 14. Захворювання органів кровообігу

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Грамматичний матеріал: Утворення пасивної форми. Вживання пасиву. Утворення пасивної форми. Präsens Passiv. Утворення пасивної форми. Imperfekt Passiv. Утворення пасивної форми. Perfekt Passiv. Утворення пасивної форми Plusquamperfekt Passiv. Утворення пасивної форми Futurum Passiv.

14.1. Методи обстеження пацієнтів при захворюваннях органів кровообігу

Лексичний матеріал: das Abhören (die Auskultation); das Abklopfen (die Perkussion); die Pulsmessung; die Pulsqualität; regelmäßig oder unregelmäßig; das Thorax; den Herzton abhören; die Lage; die Form; die Größe des Herzens; die Herzstätigkeit; die Funktion der linken und rechten Herzhälfte; das EKG.

14.2. Ішемічна хвороба серця

Лексичний матеріал: die Herzinsuffizienz; chronische Überlastung; der Herzfehler; akutes Herzversagen; akute Herzmuskelentzündung; die Herzmuskelveränderung; die Herzmuskelhypertrophie; die Herzerweiterung; die Herzmuskelverdickung.

14.3. Інфаркт міокарда

Лексичний матеріал: der Herzinfarkt; die Gewebnekrose; die Symptome einer akuten Herzinsuffizienz; Zeichen eines Kreislaufschocks; die Blässe, kalter Schweiß, schneller, schwacher Puls; abfallender Blutdruck; das Lungenoedem; die Rhythmusstörungen; die Belastung; die Intensivstation.

14.4. Інсульт

Лексичний матеріал: das Hirninfarkt; die Gehirnveränderung; der Totalverschluss; die Halbseitenlähmung; die Fazialislähmung; der Sprachverlust; die gelähmte Gesichtshälfte; die gelähmte Körperhälfte; die Antikoagulanten; gefäßerweiternde Mittel.

14.5. Атеросклероз. Тромбоз

Лексичний матеріал: die Thrombose; die Blutgerinnung im Innern eines Gefäßes; das Gerinnsel; der Thrombus; die Venenentzündung; die Krampfader; bei Bettlägerigkeit, Antikoagulation und Stilllegen; die Thrombenbildung.

14.6. Артеріальна гіпертензія

Лексичний матеріал: der hohe Blutdruck; die Hypertonie; die Blutdruckwerte; Krankheiten der endokrinen Drüsen; bei Arteriosklerose; bei Hyperthyreose; die essentielle Hypertonie; die Symptome

fehlen; ein Druckgefühl am Hinterkopf; der Schwindel; die Nasenbluten; die Gefahr des Herzinfarkts; der Arterienriss (die Arterienruptur).

Практичні навички:

- вміти утворити, вживати та правильно перекладати пасивний стан;
- утворювати речення в пасивному стані;
- на основі поданої лексики побудувати речення;
- коротко розповісти про основні захворювання серця та кровообігу;
- скласти діалог “У кардіолога”.

Тема 15. Захворювання крові

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Грамматичний матеріал: Вживання Infinitiv з часткою zu. Вживання Infinitiv без частки zu. Інфінітивні групи з um+zu+Infinitiv, statt+zu+Infinitiv, ohne+zu+Infinitiv.

15.1. Залізодефіцитна анемія

Лексичний матеріал: die Veränderungen der Erythrozyten; die Anämie; die Eisenmangelanämie; im roten Knochenmark; die Folsäure; das Hämoglobin; das Eisen; die Erythrozytenbildung; der Eisenmangel; gestörte Eisenresorption.

15.2. Лейкемія

Лексичний матеріал: die Veränderungen der Leukozyten; die Leukämien; myeloische Leukämie; lymphatische Leukämie; aleukämische Leukämie; nach der Zellart; der Knochenmarkausstrich; die Leukozytose.

Практичні навички:

- застосовувати в реченнях безсполучниковий Інфінітив та правильно використовувати в реченнях Інфінітив з часткою “zu“ та без частки “zu“;
- вміти вживати інфінітивні групи з um+zu+Infinitiv, statt+zu+Infinitiv, ohne+zu+Infinitiv;
- правильно будувати речення з дієприслівниковим зворотом, використовуючи Partizip I, II;
- відповісти на запитання до тексту;
- на основі поданої лексики побудувати речення;
- зробити коротке повідомлення про захворювання крові, їх причини та методи лікування.

Тема 16. Захворювання органів дихання

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Грамматичний матеріал: Двочленні і одночленні речення. Типи речень залежно від мети висловлювання. Типи речень за своїм складом. Повні і неповні речення. Словосполучення.

16.1. Нежить; збільшення мигдалин (симптоми)

Лексичний матеріал: der Schnupfen; der Respirationstrakt; die Virusinfektion; die Erkältung; entzündliche Schwellung; verstopfte Nase; der Niesreiz; schleimige Sekretion; die Vergrößerung der Rachenmandel; die Verschlechterung des Gehörs; die Audiometrie; die Adentomie.

16.2. Гострий бронхіт

Лексичний матеріал: die Bronchitis; akut; chronisch; die Reizbronchitis; der Bronchuskrebs; der Husten; der Auswurf; die Rasselgeräusche; die Dämpfe; die Luftfeuchtigkeit; die Hustenmittel; die Antibiotika.

16.3. Бронхіальна астма

Лексичний матеріал: die Bronchialasthma; die Allergie; der Blütenstaub; die Lungenveränderung; die Verengung der Bronchien; akuter Asthmaanfall; keuchende Atmung; der Hustenanfall; das Sputum; bronchuserweiternde Mittel; das Klimawechsel; die Asthmatiker.

16.4. Рак бронхів

Лексичний матеріал: das Bronchuskarzinom; der bösartige Tumor; das Rauchen; Blut im Sputum; die Brustfellentzündung; die Metastasierung; die Tumorverschattung; das Thoraxröntgenbild; die Bronchoskopie.

16.5. Пневмонія

Лексичний матеріал: die Lungenentzündung; die Pneumonie; bakteriell; die Viruspneumonie; die betroffenen Lungenpartien; die Lappenpneumonie; die Bronchopneumonie; die Breitbandantibiotika.

Практичні навички:

- вміти розрізняти і складати різні типи речень;
- перекладати словосполучення;
- розшифровувати клінічні терміни, порівнюючи їх з латинськими та грецькими коренями слів, які вживаються в медичних текстах;
- на основі поданої лексики побудувати речення;
- розповісти про респіраторні захворювання;
- скласти діалог “У пульмонолога”.

Тема 17. Захворювання органів травлення

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Грамотичний матеріал: Головні члени речення. Підмет. Присудок. Другорядні члени речення. Додаток. Обставина. Означення. Складне речення. З'єднання речень з допомогою сполучників. Порядок слів у підрядному реченні

17.1. Методи обстеження при захворюваннях органів травлення

Лексичний матеріал: der Magendarmtrakt; die Untersuchungsmethoden; das Abtasten; die Röntgenunter-suchung; das Bariumbrei; die Magenspiegelung; die Biopsie; die Rektaluntersuchung; die Stuhluntersuchung; das Blutbild.

17.2. Виразкова хвороба

Лексичний матеріал: das Magengeschwür; der Magensaft; der Magenschleimhautdefekt; familäre Neigung; die Magenbeschwerden; bohrender Schmerz; von der Nahrungsaufnahme abhängig sein; der Magenkrebs; die Magen-perforation; die Magenschondiät.

17.3. Діарея та закрєп (симптоми)

Лексичний матеріал: der Durchfall; die Verstopfung; die Entleerung; die Lebensmittelvergiftung; die Abführmittel; die Diät; die Infektionskrankheiten; die Resorptionsstörungen.

17.4. Гострий апендицит

Лексичний матеріал: die Blinddarmentzündung; die Apendizitis; der Wurmfortsatz; beim Abtasten; im rechten Unterbauch; der Druckschmerz; der Entlastungsschmerz; die Leykozytose; die Blutsenkungsgeschwindigkeit; operativ Entfernung.

17.5. Гепатит

Лексичний матеріал: die Leberentzündung; Hepatitis; die Viren; der Erreger; die Inkubationszeit; im Serum; der Blutspender; die Transfusion.

17.6. Холецистит

Лексичний матеріал: die Gelbsucht; gelbsüchtig; die Übertragung; die Komplikation; die Diät.

17.7. Жовчнокам'яна хвороба

Лексичний матеріал: die Gallenblasenentzündung; erhöhte Konzentration gallengängiger Stoffe; die Gallenblasensteine; die Gallenkolik; der Diätfehler; der Brechreiz; erhöhte alkalische Phosphatase; entfärbter Stuhl; die Gallenschondiät; die Gallenblasenperforation.

Практичні навички:

- розрізняти головні та другорядні члени речення;
- на основі поданої лексики побудувати речення;
- розповісти про методи обстеження при захворюваннях травного каналу;
- скласти діалог “У гастроентеролога”;
- коротко розповісти про симптоми та лікування апендициту;
- скласти розповідь про захворювання печінки та жовчного міхура, використовуючи наведені словосполучення та речення.

Тема 18. Захворювання нирок і сечової системи

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Граматичний матеріал: Класифікація підрядних речень за способами зв'язку з головним реченням. Класифікація підрядних речень за місцем підрядного речення в складнопідрядному реченні

18.1. Хвороби нирок. Хронічна ниркова недостатність

Лексичний матеріал: chronische Niereninsuffizienz; ständige Veränderung des Nierengewebes; der Appetit- und Gewichtsverlust; die Mattigkeit; die Blässe; Zeichen der Harnstoffvergiftung; starker Durst und Ödeme; Eiweißmangels im Blut; künstliche Niere einsetzen; das Blut reinigen; die Nierentransplantation; passende Spenderniere.

18.2. Сечокам'яна хвороба

Лексичний матеріал: die Nierensteine; die Entzündung der Harnwege; die Nierenkolik; krampfartige Schmerzen; der Urinabfluss; die Hydronephrose; die Nierenoperation; allergische Entzündung der Glomerula beider Nieren; der Streptokokkeninfekt; chronische Glomerulonephritis.

18.3. Гострий гломерулонефрит

Лексичний матеріал: akut; allergische Entzündung der Glomerula beider Nieren; der Streptokokkeninfekt; chronische Glomerulonephritis.

18.4. Простатит. Рак простати

Лексичний матеріал: die Prostata; die Prostataentzündung; das Prostatakarzinom; das Prostataadenom; der Prostatastein; die Vergrößerung der Prostata.

Практичні навички:

- класифікувати підрядні речення;
- на основі поданої лексики побудувати речення;
- скласти діалог “В уролога”;
- розповісти про захворювання сечової системи.

Розділ 4. Медсестринство в гінекології

Тема 19. Організація сестринського процесу в гінекології

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Граматичний матеріал: Підрядні підметові та присудкові речення. Підрядні додаткові речення. Означальні підрядні речення. Підрядні речення місця. Підрядні речення часу.

19.1. Методи обстеження гінекологічних хворих

Лексичний матеріал: die Gynäkologie; die Inspektion der äußeren Genitalien; die Spekulumuntersuchung; die Inspektion der Portio; die Kolposkopie; die Jodprobe; die Palpation; bimanuell; rektale Untersuchung; die Brustuntersuchung.

19.2. Захворювання жіночих статевих органів

Лексичний матеріал: entzündlich; die Veränderung; im Genitalbereich; die Vaginitis; spezifische Erreger; unspezifische Erreger; die Übertragung; bei dem Geschlechtsverkehr; die Menstruation; der Ausfluss aus der Scheide, die Pilzfäden.

19.3. Доброякісні пухлини матки

Лексичний матеріал: das Geschwulst; der Tumor, gutartig; das Myom; die Östrogenproduktion; die Menopause; die Blutungsanomalien; die Zwischenblutung; die Kreuzschmerzen; gynäkologische Untersuchung; jährliche Kontrolluntersuchung; die Hormontherapie.

19.4. Злоякісні пухлини матки

Лексичний матеріал: bösartig; der Gebärmutterhalskrebs; der Gebärmutterkörperkrebs, die Tumorausbreitung; die Bestrahlung; das Frühstadium.

19.5. Рак грудної залози

Лексичний матеріал: die Brust; der Brustkrebs; die Stillperiode; derbe Knoten, die Metastasen; die Mammaamputation; das Lyphödem.

Практичні навички:

- розрізняти та будувати підрядні речення (підметові, присудкові, додаткові, означальні);
- на основі поданої лексики побудувати речення;
- скласти коротке повідомлення про методи обстеження статевих органів;
- розповісти про захворювання статевих органів та грудних залоз;
- скласти діалог “У гінеколога”.

Розділ 5. Медсестринство в акушерстві

Тема 20. Організація сестринського процесу в акушерстві

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Граматичний матеріал: Підрядні речення місця. Підрядні речення часу. Підрядні речення обставини способу та дії. Утворення кон’юктива.

20.1. Вагітність

Лексичний матеріал: die Schwangerschaft; die Schwangere; die Veränderungen des Körpers und Gemüts; mit Brechreiz und Erbrechen reagieren; allgemeiner Unlust; Neigung zu Ohnmachtsanfällen; die Appetitlosigkeit; die Herztöne des Kindes hören; die Kindesbewegungen beobachten; die Herzbeklemmung; leichte Atemnot.

20.2. Збирання анамнезу у породіллі

Лексичний матеріал: die Erhebung der Anamnese; die Gebärende, die Geburtsbeschleunigung; der Dauer: künstliche Entbindung; der wochenbettverlauf, der Abort; der Beckenfehler.

20.3. Пологи

Лексичний матеріал: die Geburt; die Wehen; unerlässlich sein; regelmäßige Zusammenziehungen der Gebärmuttermuskel; die Eröffnung der Gebärmutter; das Austreiben; die Plazenta; die Geburt; die Nachgeburt; Zahl und Stärke der Wehen; die Austreibungsperiode; der Zeitraum von der Geburt des Kindes bis zur Ausstoßung der Plazenta; die Gebärmutter zieht sich zusammen.

20.4. Кесарів розтин

Лексичний матеріал: der Kaiserschnitt; primär, sekundär, die Querlage; der Gebärmutterriss; der Geburtsstillstand, die Gesichtslage; der Notkaiserschnitt; die Eklampsie, die Regionalanästhesie.

20.5. Ускладнення після пологів

Лексичний матеріал: die Komplikationen; die Verletzung; die Geburtswege, die Naht; das Wehenmittel; die Mutterkuchenlösungsstörungen.

Практичні навички:

- розрізняти та будувати підрядні речення;

- на основі поданої лексики побудувати речення;
- розповісти про вагітність, пологи, ускладнення після пологів;
- скласти коротке повідомлення про кесарів розтин;
- скласти діалог між акушеркою та породіллею;
- скласти діалог між акушеркою та молодою мамою.

Розділ 6. Невідкладні стани

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Граматичний матеріал: Вживання кон'юктива у головному та підрядному реченні.

Тема 21. Невідкладна медична допомога

Лексичний матеріал: dringliche ärztliche Hilfe; die Lebensgefahr; die Todesursache; der Unfalltod; der Strassenunfall; künstliche Beatmung; äussere Herzdruckmassage; der Krankenwagen; die Unfallfolgen; retten.

Тема 22. Перша медична допомога при кровотечах

Лексичний матеріал: die Blutung; erste Hilfe; bedrohliche Blutung; die Wunde; die Gefahr; die Massnahmen; der Verletzte; der Druckverband; das Hochhalten.

Тема 23. Перша медична допомога при переломах

Лексичний матеріал: der Knochenbruch; die Fraktur; das Frakturzeichen; die Schwellung; der Bluterguss (Hämatom); der keimfreie Verband; der Umschlag; das Dreiecktuch; der Armbruch; der Beinbruch.

Тема 24. Перша медична допомога в разі опіків

Лексичний матеріал: die Verbrennung; die Verbrühung; die Verbrennungsgrade; die Brandwunde; die Blasenbildung; die Gewebsschädigung; die Brandsalbe; kaltes Leitungswasser.

Тема 25. Перша медична допомога при хімічних опіках

Лексичний матеріал: die Verätzung; die Säure; die Laugen; spülen; die Chemikalien; der Haut; kein Erbrechen; die Rötung; weiße Verfärbung; die Säure; die Hautverätzung; die Augenverätzung; die Verätzung im Magen-Darm-Bereich; zur Erblindung führen; schützen; die Schockbekämpfung.

Тема 26. Перша медична допомога при переохолодженні та обмороженні

Лексичний матеріал: die Unterkühlung; die Bewusstlosigkeit; die Erfrierung; blaurote Flecken; keimfreie Bedeckung; die Durchblutungsstörung; erfrorene Körperteile; erwärmen; warme Getränke.

Тема 27. Перша медична допомога при утопленні

Лексичний матеріал: das Ertrinken; die Erstickung; das Krampfstadium; der Ertrinkende, versinken, der Sauerstoffmangel; die Beatmung; die Atemspende.

Практичні навички:

- вживати кон'юктив у головному та підрядному реченні;
- скласти коротке повідомлення про невідкладну лікарську допомогу;

- розповісти про надання першої медичної допомоги при різних нещасних випадках;
- брати участь у рольовій грі “Я надаю першу допомогу”.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Прочитати та перекласти текст з правильною вимовою та інтонацією.
2. Інсценізувати діалог.
3. Передати зміст прочитаного.
4. Висловити свою думку з приводу якогось питання.
5. Розуміти скарги іншомовного пацієнта.
6. Використовувати при перекладі медичних термінів знання грецьких та латинських терміноелементів.
7. Розуміти неповні репліки партнерів у діалогічному мовленні, вживати позамовні засоби (жести, міміка).
8. Широко вживати готові мовленнєві одиниці (шаблони, кліше, словосполучення) для висловлювання вдячності, привітання, привернення уваги співрозмовника, підтвердження або коментування почутого.
9. Вилучати інформацію з різних усних та письмових джерел з метою подальшого професійного удосконалення.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ

1. Розкажіть про утворення множини та роду іменників у німецькій мові та наведіть декілька прикладів. Розкажіть коротко про будову таких органів відчуття та сприйняття, як вухо та око. Назвіть декілька клінічних термінів, пов'язаних із захворюванням цих органів.
2. Назвіть головні члени речення. Якими частинами мови вони можуть бути виражені? Який порядок слів існує у простому реченні (розповідному, питальному, окличному)? Розкажіть коротко про будову нервової системи. Декодуйте декілька клінічних термінів, пов'язаних із захворюванням цієї системи.
3. Як утворюється Präsens та Imperfekt слабких та сильних дієслів? Наведіть приклад відмінювання таких дієслів. Розкажіть про дихальну систему людини та захворювання дихальних шляхів.
4. Складнопідрядні речення в німецькій мові. Наведіть приклади декількох видів підрядних речень. Розкажіть про сечову систему людини та наведіть приклади захворювань цієї системи.
5. Як модальні дієслова відмінюються у Präsens та Imperfekt? Наведіть приклади з модальними дієсловами. Розкажіть про функції крові та її складові частини. Які захворювання крові Ви знаєте?
6. Розкажіть про види артиклів та їх відмінювання, назвіть основні випадки використання означеного та неозначеного артикля. Що вам відомо про кістково-м'язеву систему. Назвіть декілька клінічних термінів, пов'язаних із захворюваннями цієї системи.
7. Які граматичні категорії особових та присвійних займенників Ви знаєте? Провідмінійте їх. Розкажіть коротко про будову та функції шкіри.
8. Слабка, сильна та жіноча відміни іменників. Наведіть приклади відмінювання. Розкажіть про статевий апарат людини та наведіть приклади захворювань цієї системи (вказуючи причини та методи лікування даного захворювання).
9. Розкажіть про семантичну класифікацію дієслів (модальні, слабкі та сильні), три основні форми дієслів та назвіть загальну характеристику безособових форм дієслова. Розкажіть коротко про кров'яний тиск і як його вимірювати.
10. Як будується слабка та сильна відміна прикметників? Назвіть ступені порівняння прикметників у німецькій мові. Наведіть приклади застосування прикметників у різних ступенях порівняння у реченнях. Розкажіть про першу допомогу при кровотечах.

11. Назвіть питальні та вказівні займенники. Провідмініайте у Präsens дієслово з невідокремлюваним та відокремлюваним префіксом. Розкажіть коротко про серцево-судинну систему людини. Назвіть клінічні терміни, які пов'язані із захворюваннями цієї системи.
12. Як утворюється Imperfekt слабких та сильних дієслів? Наведіть приклад їх відмінювання. Розкажіть про роль гормонів в людському організмі.
13. Розкажіть про керування прийменників у німецькій мові. Назвіть декілька прийменників, які вимагають лише знахідного відмінка і побудуйте з ними речення. Що Ви можете розказати про кровообіг людини?
14. Назвіть другорядні члени речення. Якими словами вони можуть бути виражені? Наведіть декілька прикладів. Розкажіть про хвороби, які виникають в зв'язку з порушенням обміну речовин в людському організмі.
15. Як утворюється Futurum у німецькій мові? Наведіть приклади дієслів у Futurum в декількох реченнях. Розкажіть коротко про пасивний та активний руховий апарат людини. Назвіть декілька захворювань, пов'язаних із захворюванням рухового апарату (причини, лікування, наслідки).
16. Утворення та синтаксичні функції дієприкметників. Розкажіть про будову та функції травної системи. Назвіть клінічні терміни пов'язані з її захворюванням.
17. Які прийменники у німецькій мові вимагають або давального або знахідного відмінка? Як встановлюється тривалість вибору у таких прийменниках? Наведіть декілька прикладів. Що Ви можете розказати про шкідливість куріння та про хвороби, причиною яких є куріння?
18. Наведіть приклад вживання дієслів у Plusquamperfekt та розкажіть про утворення цього часу. Розкажіть про серцево-судинну систему людини.
19. Які прийменники у німецькій мові вимагають лише давального і лише родового відмінка? Побудуйте декілька речень з цими прийменниками. Розкажіть коротко про лімфатичну систему.
20. Наведіть приклад вживання дієслів у Perfekt та розкажіть про утворення цього часу. Назвіть декілька хвороб шлунка, печінки та селезінки, називаючи причину їх виникнення.
21. Назвіть безособові форми дієслів. Розкажіть про будову Infinitiv I та II, а також про Інфінітив з часткою *zu* та без неї. Розкажіть про будову та функції центральної нервової системи.
22. Наведіть приклади використання дієслів у пасивному стані Präsens та Imperfekt. Розкажіть про будову та функції нирок, а також наведіть приклад захворювання нирок, називаючи причини.
23. Які Ви знаєте числівники в німецькій мові? Наведіть приклади. Що Ви можете розказати про ракові захворювання? Наведіть конкретний приклад хвороби.
24. Що Ви знаєте про пасивний стан дієслова в німецькій мові? Провідмініайте дієслово у Perfekt та Plusquamperfekt у пасивному стані. Розкажіть коротко про хвороби нервової системи.
25. Складносурядні речення в німецькій мові. Наведіть приклади з різними сполучниками. Які Ви знаєте захворювання крові? Наведіть приклад.
26. Що таке "сполучниково-предикативна рамка"? Наведіть приклад. Розкажіть коротко про дітородні органи. Назвіть клінічні терміни, пов'язані з їх захворюванням.
27. Що вам відомо про складнопідрядні речення часу та місця. Наведіть приклади. Розкажіть про головний мозок людини та його функції.
28. Як утворюється умовний спосіб дієслів в німецькій мові, наведіть приклади. Що Ви можете розказати до теми "Хірургія"?
29. Які Ви знаєте відокремлювальні префікси? На якому місці в реченні стоїть відокремлювальний префікс дієслова при відмінюванні в Präsens? Розкажіть про активний та пасивний опорно-руховий апарат.
30. Які закінчення отримують іменники в родовому відмінку однини? Після яких прийменників іменник стоїть у родовому відмінку? Наведіть приклади. Що Ви можете розказати про органи чуття?

31. Які дієслова будують за допомогою допоміжного дієслова *sein*, а які за допомогою *haben*? Розкажіть коротко про анатомію та фізіологію дихальних органів.
32. Які три форми дієслів називають основними, як будується Partizip II слабких і сильних дієслів? Які дієслова не отримують у Partizip II префікс *ge-*? Про які захворювання дихальних шляхів Ви можете розповісти?
33. Який порядок слів в складносурядних реченнях після сполучників *und*, *aber*, *denn*, *dann*, *darum*? Наведіть приклади. Розкажіть про кровообіг та функції крові.
34. Назвіть різні випадки вживання безособового займенника *es*. Підготуйте коротку розповідь до теми: “Робочий день медсестри”.
35. Як відмінюються в Präsens та Imperfekt модальні дієслова *können*, *wollen*, *müssen*, *dürfen*? Наведіть приклади. Розкажіть які Ви знаєте хвороби обміну речовин?
36. Чи всі дієслова в німецькій мові змінюють кореневу голосну в 2-й і 3-й особі однини? Провідмініайте в Präsens та Imperfekt дієслова *haben*, *sein*, *werden*. Що Ви можете розповісти про злоякісні та доброякісні пухлини жіночих статевих органів.
37. Які заперечення в німецькій мові Ви знаєте? Де зазвичай стоїть заперечення? Де стоїть заперечення *nicht*, якщо воно відноситься до дієслова? Розкажіть коротко про епілепсію та параліч.
38. Як будуються в німецькій мові кількісні та порядкові числівники? Що Ви можете розказати про інфаркт міокарда та інсульт?
39. На які питання відповідають допустові та умовні підрядні речення, як вони з’єднуються з головним реченням? Що вам відомо про інфекції сечових шляхів?
40. Які Ви знаєте модальні дієслова? Розкажіть про їх значення та функції. Що вам відомо про високий та низький кров’яний тиск?
41. За допомогою яких сполучників з’єднуються підрядні речення часу, наведіть декілька прикладів. Підготуйте коротку розповідь до теми: “В аптеці”.
42. Як будується Imperfekt пасивного стану дієслів, назвіть способи перекладу пасивних форм дієслова українською мовою. Які Ви знаєте захворювання крові?
43. Що таке інфінітивна група? Які Ви можете назвати причини при захворюванні раку легень.
44. Що Ви можете розповісти про займенникові прислівники, і як вони перекладаються українською мовою? Розкажіть про лімфатичну систему, назвіть клінічні терміни пов’язані із захворюваннями цієї системи.
45. В яких випадках вживається сполучник *weil* а в яких *da*? Наведіть декілька прикладів. Розкажіть про запалення жовчного міхура та жовчні камені.
46. Які часові форми будує кон’юнктив? Як будується Präsens та Imperfekt Konjunktiv. Підготуйте коротке повідомлення до теми: “Лікарня”.
47. Розкажіть про наказові речення в німецькій мові. Наведіть декілька прикладів. Що Ви можете розповісти про доброякісні та злоякісні пухлини статевих органів. Назвіть основні причини їх появи.
48. Що Ви можете розповісти про поширене означення? Як проводиться гінекологічний огляд?
49. Що Ви знаєте про модальну конструкцію *haben*, *sein* + *zu* + *Infinitiv*? Розкажіть коротко про будову жіночих та чоловічих статевих органів.
50. Розкажіть про будову та вживання безособового займенника. Що Ви можете розказати про запальні процеси статевих органів і яка їх причина?
51. Що Ви знаєте про дієприслівникові звороти та його функції? Назвіть три основні фази нормальних пологів та зробіть короткий огляд кожної фази.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

Гинар-Фрёліх Э. Книга для чтения на немецком языке для медицинских училищ. — М.: Высшая шк., 1981. — 136 с.

Ицигсон Л.К. Sprechen Sie Deutsch, Herr Doktor? — М.: Высшая шк., 1979. — 166 с.

Кондратьева В.А., Григорьева Л.Н., Терновская Г.В. Немецкий язык для студентов-медиков. — М.: Высшая шк., 1985. — 400 с.

Настаченко В.Н., Гринюк Г.А. Німецька мова: навч. посіб. для студ. мед. навч. закл. — К.: Знання, 1999. — 256 с.

Паранский Л.М. Пособие по немецкому языку для медицинских училищ. — М.: Высшая шк., 1975. — 176 с.

Янков А.В. Іноземна мова (німецька): програма для медичних училищ України. — К., 1998.

Додаткова

Бондарь С.Н. Учебник немецкого языка для медицинских вузов. — М.: Высшая шк., 1977. — 350 с.

Alexander G., Merian E. Medizinisches Fachwörterbuch. — Leipzig: Medizin, 1991.

Duden. Das Wörterbuch medizinischer Fachausdrücke. — Stuttgart, 1985. — 744 с.